

Innst. 320 S

(2010–2011)

Innstilling til Stortinget fra helse- og omsorgskomiteen

Prop. 74 S (2010–2011)

Innstilling fra helse- og omsorgskomiteen om økonomiske og administrative konsekvenser av overføring av Rettsmedisinsk institutt fra Universitetet i Oslo til Nasjonalt folkehelseinstitutt

Til Stortinget

Sammendrag

Det foreslås i proposisjonen økonomiske og administrative endringer som er nødvendige for å overføre Rettsmedisinsk institutt (RMI) fra Universitetet i Oslo (UiO) til Nasjonalt folkehelseinstitutt (FHI).

RMIs oppdragsvirksomhet knyttet til analyser, rettsmedisinske undersøkelser og sakkyndige rapporter utgjør den klart største delen av RMIs virksomhet. I tillegg til oppdragsvirksomheten er RMI engasjert i undervisning av medisinske studenter og forskning innenfor RMIs fagområder, samt kursvirksomhet og kunnskapsformidling for relevante målgrupper. RMI finansieres i all hovedsak med eksterne oppdragsinntekter, hvorav den årlige bevilgningen fra Justis- og politidepartementet i tilknytning til RMIs DNA-arbeid utgjør hoveddelen.

FHI er en nasjonal kompetanseinstitusjon for myndigheter, helsetjeneste, rettsapparat, påtalemyndighet, politikere, mediene og publikum. FHI skal være en pådriver for å bedre befolkningens helse, livskvalitet og rettssikkerhet. FHI er et forvaltningsorgan under Helse- og omsorgsdepartementet.

I 2010 ble RMI lagt som en enhet direkte under styret for UiO, og det ble opprettet et interimsstyre for RMI. Interimsstyret har bl.a. utredet forslag til framtidig organisering av RMI. Interimsstyret viser til at RMIs virksomhet faller inn under FHIs formål

og oppgaver i større grad enn UiO og Oslo universitetssykehus, og at FHI har administrative rutiner og kvalitetssikringssystemer for denne type virksomhet.

Interimsstyrets og UiOs anbefaling er at RMI overføres til FHI. FHI ser dette som hensiktsmessig og går inn for en slik overføring.

Kunnskapsdepartementet og Helse- og omsorgsdepartementet har i tråd med interimsstyrets anbefaling besluttet at RMI overføres til FHI under forutsetning av at Stortinget gjør nødvendige vedtak på bakgrunn av administrative og økonomiske konsekvenser. Justis- og politidepartementet vil i samarbeid med de øvrige berørte departementer foreta en bredere gjennomgang av det rettssakkyndige området, herunder av tilbudet fra sakkyndige miljøer for øvrig.

Det forutsettes at RMI overføres med samme ressursmessige grunnlag som i dag. Utgifter til omstilling foreslås dekket innenfor eksisterende rammer. Budsjettmessige konsekvenser av en eventuell samlokalisering på et senere tidspunkt vil bli behandlet i den ordinære budsjettprosessen.

Det legges til grunn at det i sammenheng med overføringen sikres nødvendig finansiering av behovet for å styrke FHIs administrative ressurser.

UiO og FHI skal sørge for at behovet for forskning og undervisning etter overføringen ivaretas ved å inngå nødvendige avtaler. Videre skal det inngås avtaler om bruk av lokaler og annen infrastruktur.

RMI finansieres i all hovedsak av oppdragsinntekter. I 2010 var RMIs ressursgrunnlag om lag 93 mill. kroner, hvorav 75 mill. kroner kommer fra Justis- og politidepartementet.

I forbindelse med overføring av RMI til FHI ser Justis- og politidepartementet og Helse- og omsorgsdepartementet det som hensiktsmessig at midlene fra Justis- og politidepartementet til DNA-arbeidet gis over Helse- og omsorgsdepartementets budsjett. Det foreslås derfor å overføre 56,3 mill. kroner fra Justis-

og politidepartementets kap. 440 Politidirektoratet – politi- og lensmannsetaten post 1 til FHI i 2011 ved at 52,7 mill. kroner overføres til Helse- og omsorgsdepartementets kap. 710, post 1 Nasjonalt folkehelseinstitutt og 3,6 mill. kroner til Arbeidsdepartementets kap. 612, post 1 Tilskudd til Statens pensjonskasse til dekning av pensjonskostnader.

Som følge av at RMI går fra å være del av en nettobudsjettert virksomhet til å bli del av en bruttobudsjettert virksomhet, foreslås bevilgningen over kap. 710 post 1 og kap. 3710 post 2 økt med 9,8 mill. kroner.

RMIs foreløpige regnskap for 2010 viser et overskudd på om lag 11 mill. kroner, og departementet går inn for at dette overskuddet overføres fra UiOs virksomhetskaper til FHI. Som følge av dette foreslås kap. 710 post 1 og kap. 3710 post 2 økt med 11 mill. kroner for 2011.

Tjenester som RMI til nå har fått fra UiO, skal etter overføringen ytes av FHI. Dette innebærer at FHI vil få økte oppgaver, mens UiO vil få reduserte oppgaver. Beregnet verdi av tjenestene er 2 mill. kroner i 2011 og foreslås flyttet fra kap. 260, post 50 til kap. 710 post 1.

Komiteens merknader

Komiteen, medlemmene fra Arbeiderpartiet, Jorodd Asphjell, Tore Hagebakken, Are Helseth, Tove Karoline Knutsen, Sonja Mandt og Wenche Olsen, fra Fremskrittspartiet, Jon Jæger Gåsvatn, Kari Kjønås Kjos og Per Arne Olsen, fra Høyre, lederen Bent Høie, Sonja Irene Sjøli og Erna Solberg, fra Sosialistisk Venstreparti, Geir-Ketil Hansen, fra Senterpartiet, Kjersti Toppe, og fra Kristelig Folkeparti, Laila Dāvøy, viser til proposisjonen og slutter seg til overføring av Rettsmedisinsk institutt (RMI) fra Universitetet i Oslo til Nasjonalt folkehelseinstitutt. Komiteen viser til at det legges opp til at RMI overføres med det samme ressursmessige grunnlag som i dag, og at utgiftene til omstilling skal dekkes innenfor eksisterende rammer. Det vil først være ved en eventuell samlokalisering på et senere tidspunkt at endringen vil få budsjettmessige konsekvenser.

Komiteen viser til at inntil 11 mill. kroner knyttet til overskudd fra obduksjoner og annen oppdragsvirksomhet overføres til Nasjonalt folkehelseinstitutt og kan benyttes til nødvendige engangskostnader.

Komiteens medlemmer fra Fremskrittspartiet, Høyre og Kristelig Folkeparti er usikre på om RMI er ressursmessig og

personalmessig rustet til de oppgavene instituttet står overfor. Alderssammensetningen på instituttet tilsier at en snart står overfor store rekrutteringsutfordringer. Flere saker har også vist at det tar for lang tid for politiet å få bistand til sitt arbeid. Det er blant annet ikke noen beredskapsordning ved RMI som sikrer politiet bistand fra rettsmedisiner hele døgnet.

Komiteen viser til at ifølge årsmeldingen for 2009 var 38 prosent av oppdragene ved RMIs seksjon for familiegenetikk fra private. Dette skjer i konkurranse med private tilbydere. I finansieringen av RMI er det derfor avgjørende at det ikke foregår krysssubsidiering mellom offentlige oppgaver og private tjenester. Dette gjelder spesielt kapitalkostnader og husleie.

Komiteen viser til at regjeringen varsler at de berørte departementene vil foreta en bredere gjennomgang av det rettsakkyndige området, herunder tilbudet fra sakkyndige miljøer for øvrig. Dette slutter komiteen seg til.

Komiteens medlemmer fra Fremskrittspartiet, Høyre og Kristelig Folkeparti mener at dette arbeidet haster.

Disse medlemmer ber også om at det i statsbudsjettet for 2012 gis en vurdering av ressurs- og bemanningssituasjonen ved RMI sett i lys av politiets behov og konsekvenser av overflyttingen.

Komiteen viser til at Stortinget har bevilget midler til forberedelse av et nytt offentlig analyseinstitutt ved Universitetet i Tromsø, jf. Innst. O. nr. 23 (2007–2008), St.prp. nr. 1 (2008–2009), Prop. 1 S (2009–2010) og Prop. 1 S (2010–2011). Videre har Universitetet i Tromsø opprettet en toårig masterutdanning i medisinske laboriefag, herunder rettsgenetikk. Komiteen oppfordrer miljøene i Tromsø og Nasjonalt folkehelseinstitutt til å utvikle samarbeid der dette er relevant.

Komiteen viser videre til at Universitetet i Stavanger allerede har et tilbud om rettsgenetikk som valgfritt emne på bachelorstudiet i biologisk kjemi.

Komiteens flertall, medlemmene fra Arbeiderpartiet, Sosialistisk Venstreparti og Senterpartiet, viser for øvrig til de opplysninger og vurderinger som fremkommer i proposisjonen og bemerker særskilt at UiO og FHI skal sørge for at behovet for forskning og undervisning etter overføringen ivaretas ved å inngå nødvendige avtaler.

Komiteens medlemmer fra Fremskrittspartiet og Høyre viser til at det ved flere anledninger er fremmet forslag om også å ta i bruk private leverandører på noen av RMIs områder,

senest i Representantforslag 34 S (2009–2010) og Innst. 164 S (2009–2010). Disse medlemmer viser til merknader og forslag som ble fremmet i den forbindelse, og ber om at dette også tas med i den nye vurderingen.

Komiteens medlemmer fra Fremskrittspartiet, Høyre og Kristelig Folkeparti er kjent med Datatilsynets rapport fra 2010 og Stortingets kontroll- og konstitusjonskomité's brev til ulike departement i anledning av at RMI oppbevarer store mengder personopplysninger av svært sensitiv karakter uten at det foreligger rettslig grunn for oppbevaringen. Disse medlemmer er også kjent med at det har vokst frem et sentralt DNA-register

ved RMI som har vært unndratt de strenge bestemmelsene straffeprosessloven og påtaleinstruksen oppstiller for behandlingen av slike data, samt at personopplysninger og biologisk materiale innhentet på vegne av forvaltningen eller domstolene er oppbevart ulovlig ved RMI.

Disse medlemmer viser også til at Datatilsynet i 2009 fikk kjennskap til at biologiske prøver tatt ved RMI var ulovlig lagret og benyttet til forskning.

Disse medlemmer forutsetter at det ordnes opp i disse forhold snarest, og at en overføring av økonomisk og administrativt ansvar for RMI ikke forsinker prosessen med å bringe orden i de avdekke, ulovlige forhold.

Komiteens tilråding

Komiteens tilråding fremmes av en samlet komité.

Komiteen viser til proposisjonen og merknadene og rår Stortinget til å gjøre følgende

vedtak:

I

I statsbudsjettet for 2011 gjøres følgende endringer:

Kap.	Post	Formål	Kroner
Utgifter			
440	1	Justis- og politidepartementet, Politidirektoratet – politi- og lennsmannsetaten, kan nyttes under kap. 441 post 1, nedsettes med	56 300 000
710	1	Helse- og omsorgsdepartementet, Nasjonalt folkehelseinstitutt, forhøyes med	75 500 000
612	1	Arbeidsdepartementet, Tilskudd til Statens pensjonskasse, Driftsutgifter, overslagsbevilgning, forhøyes med	3 600 000
260	50	Universitet og høyskolar, Statlege universitet og høyskolar, nedsettes med	2 000 000

II

Kap.	Post	Formål	Kroner
Inntekter			
3710	2	Helse- og omsorgsdepartementet, Nasjonalt folkehelseinstitutt, Diverse inntekter, forhøyes med	20 800 000

III

Andre fullmakter

Stortinget samtykker til at Universitetet i Oslo kan overføre inntil 11 mill. kroner, knyttet til inntekter fra obduksjoner og annen oppdragsvirksomhet ved Rettsmedisinsk institutt, til Nasjonalt folkehelseinstitutt.

Oslo, i helse- og omsorgskomiteen, den 5. mai 2011

Bent Høie

leder og ordfører

